

Карпенко О.В., Плікус І.Й. Головіна Д.В. Вплив інновацій на реалізацію принципів дидактики при підготовці фахівців з обліку та фінансів. *Інновації в обліково-аналітичному забезпеченні та управлінні фінансово-економічною безпекою в умовах діджиталізації*. Матеріали IX Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 12 листопада 2020. С. 108-113

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРИНЦИПІВ ДИДАКТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

Карпенко О.В., канд. екон. наук, ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Плікус І.Й. канд. екон. наук, Сумський державний університет, Головіна Д.В. канд. екон. наук, Київський національний торговельно-економічний університет

Організація освітньої діяльності в умовах широкого застосування інформаційних технологій передбачає постійне удосконалення [1-6]. При цьому незмінними залишаються три чинники, які викладач повинен враховувати: положення загальної теорії навчання, закономірності викладання у вищій школі, специфіку змісту конкретної дисципліни, яка резонує з актуальними викликами суспільства. У практиці викладання реалізуються декілька принципів дидактики, але, з огляду наявності глобальних проблем людства, стрижневим стає *виховуюче-розвиваючий*.

Дисципліни професійної підготовки бухгалтера чи фінансиста мають усі можливості його реалізації. Викладачі досить часто поєднують його із проблемністю навчання. Якими мають бути інноваційні напрямки стратегічної аналітики в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки? Які підсистеми мають бути організовані у системі бухгалтерського обліку для управління ефективністю? Що в них треба змінити, щоб забезпечити інформаційну підтримку прийняття рішень з меншими ризиками? Як організувати облік екологічної діяльності підприємства? Якою є роль працівників обліково-аналітичних та фінансових структур в реалізації концепцій сталого розвитку та соціальної відповідальності? Яким чином професійна діяльність бухгалтера-фінансиста сприяє реалізації стратегії підприємства? Який зв'язок між інноваційним лідерством та способами отримання й аналізу інформації? Які методики доцільно застосувати для створення інформації для управління конкурентоздатністю створюваного продукту? Як обліковувати зобов'язання в умовах коронавірусних захворювань та карантину? Ці та інші актуальні проблеми необхідно з'ясовувати у процесі обговорень, дискусій, обґрунтуванні застосовуваних для розрахунків методик.

Вища освіта є елітною, тому особливої уваги потребує реалізація *принципу науковості*. Відбір найбільш суттєвого наукового матеріалу, який дозволяє забезпечити точне та наочне сприйняття об'єктів бухгалтерського обліку спрощується завдяки правильним пошукам в інтернет-ресурсах. В опануванні студентами нових термінів, визначень та понять допомагають пошукові системи, головне спрямувати їх корисні ресурси. Вже майже 20 років студентам

в нагоді стає Вікіпедія - загальнодоступна вільна багатомовна онлайн-енциклопедія. Між тим, наш практичний педагогічний досвід свідчить про те, що на етапі підготовки перших рефератів у вищій школі не всі студенти, наприклад, користуються спеціальним інструментом « Google Академія » пошукової системи Google; при використанні матеріалу не здійснюють відповідних посилань, порушуючи правила академічної доброчесності.

.....
Роль викладача у процесі формування загальних та спеціальних компетенцій полягає у тому, щоб усвідомлення студентами «знати», перетворилися у «бажання знати», а наявність ситуаційних завдань, які потребують вибору альтернативних рішень, дозволяли студентам самостійно вирішувати професійні завдання.

Принцип міцності знань зумовив необхідність окресленні програмних результатів навчання, які оприлюднені у силабусах. Викладач, знаючи, що все студент запам'ятати не в змозі, повинен розподілити на дві частини: матеріал, який треба запам'ятати назавжди і матеріал, який можна розглядати як необхідне доповнення до першої частини. До другої групи входить інформація, яку можна знайти в нормативно-правових чи інших регламентних документах на певних ресурсах. Із нею необхідно навчати працювати як на практичних заняттях, так і при проходженні практики чи самостійному вивченні, дозволяючи користуватися при проведенні всіх форм контролю знань. Від дисципліни до дисципліни варто озвучувати зміст ключових професійних понять, розширюючи коло професійних завдань їх використання. У процесі навчання необхідно пам'ятати про індивідуальні та колективні форми діяльності. Між тим, робота бухгалтера-фінансиста завжди здійснюватиметься у колективі, тому необхідно привчити студента відповідально ставитися до виконання поставлених завдань, дотримуючись встановлених дедлайнів.

Принцип професійної спрямованості навчання дозволяє реалізувати його зміст. Викладач повинен докласти зусиль, щоб навчити студентів створювати відфільтровану релевантну інформацію для відповідних стейкхолдерів.

Застосування дистанційних технологій навчання в освітньому процесі не лише забезпечило його учасників певними перевагами, але й супроводжується труднощами, яких необхідно навчитися уникати якомога швидше. Серед них наступні.

До першої групи віднесемо несвоєчасність актуалізації змісту матеріалів, викладених на відповідних ресурсах, і що гірше - відсутність за деякими дисциплінами розробленого контенту. Форма зв'язку з викладачем має бути зрозумілою студентам.

Друга група проблем носить технічний характер. Зокрема мова йде про : неякісне інтернет- з'єднання, відсутність у однієї зі сторін відповідних девайсів, камер для відео зв'язку; невміння використовувати деякі програми (Zoom, Meet, Viber, деякі з пакету Microsoft Office), обмеженість у часі онлайн конференцій; відсутність певних навичок комунікації (управління силою голосу, швидкість реагування для зворотного зв'язку, недотримання дрескоду),

нерозуміння необхідності здійснювати реєстрацію присутності та активності при обговоренні; можливість формальної присутності на навчального заняття; несвоечасність викладання контенту викладачем чи виконаного завдання студентом, недостатність часу на відпочинок між парами (малі перерви) тощо.

Третя група включає труднощі психо-емоційного характеру. Викладачеві не вистачає очей учасників занять, студентам - сміливості у дискусіях, культури спілкування, дотримання дрескоду тощо. Всі вони також пов'язані з особливостями кожного індивідуума.

Сучасні інновації в освітній діяльності змінюють і викладачів, і студентів, які повинні залишатися свідомі учасниками змін у країні, нести відповідальність за досягнення цілей навчання перед собою, країною та суспільством.

Список використаних джерел

1. Зубілевич С. Роль професійних організацій у підготовці бухгалтерів в Україні. *Нова педагогічна думка*. 2013, № 1.2, С. 177-179. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1. (дата звернення 7.11.2020)
2. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. *Облік і фінанси*. 2019, № 1(83), С. 28.-34. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-28-34](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-28-34) (дата звернення 5.11.2020)
3. Карпенко О.В. Управлінський облік: методика викладання у вищій школі: навч.пос. Київ: ЦУЛ, 2007, 408. с.
4. Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Цифрова економіка: виклики для освіти та ринку праці в Україні (на прикладі обліково-фінансових спеціальностей). *Приазовський економічний вісник*. 2019, Вип. 5(16), 220-228 URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/39.pdf (дата звернення 5.11.2020)
5. Левочко М.Т. Професійна підготовка майбутніх фахівців економічної галузі: теорія, методика, організація: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2009. 495 с.
6. Цenkлер Н.І. Кейс-методика викладання облікових дисциплін у вищих навчальних закладах. *Удосконалення обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці* / Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18-19 квітня 2018 р.). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018, С.142-145.